

Inspekce: Třetina skiareálů porušila při zasněžování zákon

Autor ČTK Aktualizace: 20.03.2017 11:53 Vydáno: 20.03.2017, 11:44

Převzato z ČIŽP – stejné znění publikováno v dalších zpravodajských médiích, pokud není uvedeno jinak

Praha - Při umělém zasněžování porušilo zákon 29 procent skiareálů. Nejčastěji odebíraly z povrchových nebo podzemních vod více, než měli povoleno vodoprávním úřadem. Při kontrolách v posledních dvou sezonách to zjistila Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP). Kvůli nedodržení takzvaného vodního zákona udělila pokuty za téměř 450.000 korun.

Inspektoři od loňského 1. ledna do konce letošního února provedli celkem 120 kontrol v 83 areálech. Zákon porušilo 24 provozovatelů. Někteří vodu odebírali i bez povolení. "Pět provozovatelů se dokonce dopustilo několikrát porušení zákona," uvedla vedoucí oddělení ochrany vod ČIŽP Zdeňka Vaňková. Zatím bylo zahájeno 15 správních řízení, právní moci nabylo deset pokut.

Nejvyšší pokutu dostala společnost Bobolift, provozovatel areálu Portášky v Krkonoších. Podle ČIŽP překročila povolený odběr vody z řeky Úpy o více než 30 procent. Zaplatit má přes 155.000 korun. Potrestán byl také například Sportovní klub Nové Město na Moravě nebo skiareály Opálená na Frýdecko-Místecku a Hrubá Voda.

Nadměrné odběry vod pro zasněžování mohou poškodit faunu a flóru vázané na vodní prostředí. "Může také dojít například ke snížení samočisticích schopností řek," dodala Vaňková.

Inspekce kontroluje dodržování vodního zákona dlouhodobě, a to nejen v zimě. V létě se věnovala kontrolám odběrů vod z českých řek malými vodními elektrárnami. Loni jich zákon porušilo 18 procent.

Třetina lyžařských areálů porušila zákon

Redaktorka TV Nova - 20.3.2017 [Podobná krátká zpráva i na TV Prima](#)
pořad: Televizní noviny - vysíláno: 19:30 - pořadí zprávy: 08

Třetina lyžařských areálů porušila zákon. Na zasněžování brali moc vody. Zjistila to inspekce životního prostředí. Provozovatelům uložila pokuty za téměř 450 tisíc korun. Inspektoři od loňského 1. ledna do konce letošního února provedli celkem 120 kontrol v 83 areálech. Zákon porušilo 24 provozovatelů. Někteří vodu odebírali i bez povolení. Nejvyšší pokutu dostal provozovatel areálu Portášky v Krkonoších. Povoleno odběr z řeky Úpy překročil o více než 30 procent. Zaplatit má přes 155 tisíc korun.

PORUČÍME SNĚHU

Hospodářské noviny - 1.12.2016
rubrika: Panorama - strana: 12 - autor: Adéla Skoupá

ČESKÉ HORY UŽ SE BEZ KANONŮ NEOBEJDOU. ZATÍMCO DŘÍV SE MLUVILO O DOSNĚŽOVÁNÍ, DNES UŽ SE VĚTŠINA ČESKÝCH STŘEDISEK ROVNOU ZASNĚŽUJE A POŘIZUJE SI NEJMODERNĚJŠÍ TECHNOLOGIE. TENHLE BYZNYS MÁ ALE I SVÉ STINNÉ STRÁNKY A SPORNÉ DOPADY NA PŘÍRODU.

Není ještě ani polovina listopadu a na svahu nad Olešnicí, městečkem na jihu Moravy položeném 500 metrů nad mořem, to vypadá, jako by se přes něj prohnala sněhová vánice. Ovšem jen na úzkém

pruhu kopce. Na místní půlkilometrovou sjezdovku práší kanony umělý sníh, okolní svahy ale stále zůstávají zelené. „Řídíme se rosným bodem, je to poměr teploty a vlhkosti vzduchu. V okamžiku, kdy dosáhne úrovně -2,5, spouští se děla,“ vysvětluje majitel sjezdovky Lubomír Rek a pochvaluje si, že mohl kanony spustit dřív než loni.

Vzápětí začne popisovat, jak přístroje fungují. „Vytvářejí mlhovinu z vody, která se přivádí trubkami z nedalekého rybníka. A tím, že se voda vyžene tryskami do ovzduší, přetváří se díky správnému rosnému bodu ve sníh. Je to přírodní princip,“ popisuje Rek a brání se tomu, že by do vody cokoli přidával. Nicméně čím je voda „špinavější“, tím je to podle něj pro tvorbu technického sněhu lepší. „Venkovní okruh trysek je takzvaně nukleační, to znamená, že se tam mísí voda se vzduchem, rozbíjí molekulu vody a díky mrazu se lépe vytváří vločka,“ popisuje Rek.

Areál poblíž Nového města na Moravě si pořídil hlavně proto, aby ukázal, že sněžná děla, s nimiž obchoduje, dokážou fungovat i v nižších nadmořských výškách. Jako distributor kanonů pomáhal vybavovat i další svahy nebo lyžařská střediska. Ta se nyní bez zasněžovací techniky těžko obejdou, poslední sezony mnoho přírodního sněhu nenadělily.

„Dřív se mluvilo o dosněžování na kritických úsecích sjezdovek, dnes už rovnou o zasněžování,“ shrnuje Rek současný trend. Provozovatelé chtějí mít zkrátka dávkování sněhu během vrtkavých zim daleko víc pod kontrolou a svahy vybavují technikou tak, aby mohli co nejrychleji odstartovat sezonu. „Prosincový provoz je natolik podstatný, že může ovlivnit dvacet až pětadvacet procent sezonních tržeb. Nikdo si nedovolí rezignovat na vánoční sezonu. Jde o to, aby se sjezdovka mohla rychle, v řádu dnů, otevřít,“ říká ředitel Asociace horských středisek Libor Knot.

Lyžování mezi vinohrady

Větších lyžařských areálů s minimálně dvěma vleky je v Česku kolem 160 a podle Knota ty větší uměle zasněžují 80 až 90 procent plochy sjezdovek. „Závislé na umělém zasněžování jsou všechny,“ připouští.

Češi si navíc vytvořili i poměrně hustou síť menších a kratších sjezdovek a lyžařských louček, které fungují i v nízkých nadmořských výškách. Rekordmanem v této kategorii jsou Němčičky na Břeclavsku, které se jako sjezdovka pyšní nejnížší polohou ve střední Evropě. Uprostřed vinohradů a meruňkových sadů se tam lyžuje ve výšce 180 metrů nad mořem. „Na sjezdovce máme umělou hmotu, kterou pokryjeme technickým sněhem, takže máme sezonu od začátku prosince do polovičky března,“ říká správce areálu Jaroslav Stávek.

V Němčičkách už se lyžuje třicet let, místní nadšenci na počátku budovali sjezdovku svépomocí – prosekávali les nebo odstraňovali kameny. Stávek vzpomíná, jak jim Krajský svaz lyžařů nedal stavební povolení na vlek, protože úředníci nevěřili, že by uprostřed vinohradů mohla sjezdovka fungovat. Nakonec stavbu zaštitilo zemědělské družstvo.

Největší boom vzniku menších sjezdovek ale tuzemsko zažilo na počátku milénia. „Bylo to spojené s tím, že do roku 2006 byly parádní zimy. Každý rok rostly tržby. Pak přišly sezony 2007 a 2008, kdy napadlo strašně málo sněhu, a navíc přišla ekonomická krize. Lidé si uvědomili, že to není tak jednoduchý byznys a že to není mlýnek na peníze,“ vysvětluje Libor Knot. Od roku 2013 se navíc zastavil přítok evropských dotací do tohoto odvětví cestovního ruchu.

„Investoři a banky jsou velmi opatrní a nepůjčí na projekt, který by byl nízko, neměl by umělé zasněžování nebo by kolem něj nebyla dostatečná ubytovací kapacita. Čili myslím si, že velký rozvoj ve smyslu počtu středisek už nebude,“ míní Knot. Nyní se spíš rozšiřují střediska nebo propojují stávající sjezdovky.

Kubík sněhu za 45 korun

Bílé sjezdovky uprostřed zelenajících se kopců v budoucnu nemusí být jen klasickým obrázkem českých zim, takové výjevy mohou být k vidění i v teplejších ročních obdobích. Tedy rozhodnou-li se vlekáři investovat do drahých technologií. Ty už jsou dnes tak daleko, že dokážou vyrábět sníh i v teplotách vysoko nad nulou.

V Česku si první takzvanou snow factory, tedy v překladu sněžnou továrnu, pořídili majitelé skiareálu Monínek nedaleko Tábora. Tři kontejnerové stanice připomínají obří hučící mrazák, který z vodních kapek vytváří ledové kroupy, namele je a vysuší. A zatímco z bílých kontejnerů stoupá pára, trubky ven chrlí hromady šupin ledu. Tři takové stanice přišly dohromady na 50 milionů. Ledové kousky, které vyrábějí, mají jádro zmražené na -5 stupňů, takže jsou chladnější než klasický sníh a pomaleji odtávají.

A na Monínci se tak můžou chlubit tím, že dokážou zasněžit svah, i když je venku patnáct stupňů nad nulou. „V minulých letech jsme kvůli vysokým teplotám kolem vánočních svátků nezvládli sjezdovky i přes poměrně hustou síť kanonů pokrýt. Nemohli jsme rozjet sezonu,“ říká Jaroslav Krejčí mladší, který společně se svým otcem areál provozuje a spoluvlastní.

Letos se díky nové technologii rozjely v Monínci vleky už na konci října – zatím tedy jen na krátké hotelové sjezdovce. Klasické sněžné kanony si ale provozovatelé ponechají, továrna na sníh nebude obstarávat veškerou umělou pokrývku na sjezdovkách. „Kroupy“, které vyrobí, poslouží spíš jako podklad pro následné navátí umělého sněhu z děl. „Jsou to takové ledové šupiny, které jsou úplně suché a ve chvíli, kdy je zkropíte nebo se do nich dostane přírodní vlhkost, spojí se a vytvoří tvrdý, rychlý sníh, který je superodolný a přečká oblevy a deště. Pak stačí jen dosněžit,“ popisuje Krejčí. Pokrytí celé sjezdovky pouze sněhem z továrny by se prodražilo. „Zatím to vypadá, že výrobní cena je asi třiapůlkrát vyšší než u klasického technického sněhu,“ říká Krejčí s tím, že kubík přijde na pětadvacet korun.

Nejvíce děl je z Itálie

Ačkoli Češi jezdí čím dál více lyžovat do zahraničí, na tuzemské hory i díky umělému sněhu nezanevřeli. V zimě je podle studie, kterou pro Asociaci horských středisek zpracovala poradenská společnost KPMG, běžně navštíví kolem osmi milionů lyžařů. Za celý rok se ve střediscích na horách utratí 23,8 miliardy korun, z toho ale jen osmina připadá na skiareály.

Těm v posledních letech kvůli teplým zimám klesají tržby, přesto ale do vybavení investují a byznysu se sněžnými děly se daří. I když ne tak jako dřív, připouští Lubomír Rek, majitel sjezdovky v Olešnici a zároveň český distributor děl značky Sufag. Původně rakouská firma, která nyní spadá do francouzské finanční skupiny MND Group, vyrábí děla ve Švédsku. Rek jich v Česku do různých areálů každoročně prodá deset až dvacet, jedno přijde v plné výbavě na 40 tisíc eur, tedy zhruba 1,1 milionu korun.

V tuzemsku se kanony nevyrábí, své české zastoupení mají také firmy Demacenko nebo SMI Snow makers. České areály ale vybavuje děly hlavně italská firma TechnoAlpin, která je zároveň světovým lídrem. Vyrábí i sídlí v tyrolském Bolzaně a Česko obstarává z pobočky na Slovensku. „Momentálně máme v Česku 70 procent trhu,“ říká manažerka pobočky Zuzana Holášová s tím, že se tady každoročně prodá kolem 150 přístrojů na výrobu technického sněhu.

V poslední době se podle ní střediska zajímají hlavně o „chytré kanony“ s vlastním softwarem, které se dají ovládat pomocí tabletu nebo mobilu. Pořídili si je třeba v Lipně. TechnoAlpin měl loni celosvětově obrát kolem 150 milionů eur, z toho sedm milionů připadlo na filiálku zastřešující Slovensko, Česko, Polsko a Maďarsko. Holášová vysvětluje, že firma dává ročně osm milionů eur do výzkumu a vývoje a pracuje hlavně na tom, aby byly kanony výkonnější a šetrnější.

Voda pro celé Vrchlabí

Jenže ochránci přírody a akademici upozorňují, že technický sníh může v krajině působit nepříznivě. Kritizují například, že se kvůli němu odčerpává velké množství vody – třeba na zasněžení Krkonoš je jí potřeba tolik, kolik za rok spotřebuje třináctitisícové Vrchlabí.

Vlekaři se brání, že dodržují limity odběrů, které jim stanovily úřady. A vysvětlují, že se voda vrací zpátky do půdy, odtává pomaleji než přírodní sníh, takže obohacuje podzemní vody. „Tato úvaha je však mylná, protože už jen zpomalení koloběhu vody a její koncentrace na povrchu znamená, že se jí rychlým odtokem a odpařováním ztratí více, než je obvyklé,“ oponuje zase Jiří Flousek, odborník ze Správy Krkonošského národního parku s tím, že se vytváří nerovnováha vodního koloběhu v přírodě.

Jaký má odběr vody z potoků vliv na vodní živočichy, zase zkoumají biologové z Univerzity Palackého v Olomouci. „Odebíráme vzorky a sledujeme, jak na nárazové ochuzování toků reagují bezobratlí. Lehký pokles oživení tam je, ale ještě to nemůžeme zobecnit, navíc v průběhu léta se život obnovuje, není tam nevratné poškození,“ říká docent Martin Rulík.

Ten zároveň upozorňuje, že umělý sníh může obsahovat příměsi, které se používají pro lepší tvorbu vloček. Jde hlavně o přípravky známé jako Snowmax a Drift. Jeden z nich obsahuje buňky vysušených bakterií, které mohou mít podle průzkumů neblahý vliv na symbiózu hub s rostlinami, druhý působí podobně, jako by se do potoka vylévaly například prací prostředky.

Vlekaři ale přidávání aditiv odmítají. „Ptal jsem se na interních zasedáních našich členů a řekli, že se jim to nevyplatí. Je to pro ně drahé a nikdo navíc nemá relevantní výsledky, jestli to zabírá,“ vysvětluje Libor Knot z Asociace horských středisek. Navíc se podle něj neprokázalo, že by zmíněné přípravky měly negativní vliv na životní prostředí.

Do roku 2006 byly parádní zimy. Každý rok rostly tržby. Pak přišly sezony 2007 a 2008, kdy napadlo strašně málo sněhu, a navíc přišla ekonomická krize. Lidé si uvědomili, že to není tak jednoduchý byznys a že to není mlýnek na peníze.

Miloš Babiš (ANO): Umělé zasněžování – podpora sportu, ale i narušení životního prostředí

Parlamentní listy, 22. 4. 2016 7:25

Umělé zasněžování vnímáme jako běžnou součást zimního období, respektive lyžařských areálů. Zejména v posledních letech by se bez zasněžování většina areálů v ČR ani neobešla. Pokud by se měly spolehnout pouze na přírodní sníh, sezóna by se zcela jistě významně zkrátila.

Umělé zasněžování sebou přináší jak řadu pozitiv, tak sebou nese i určité problémy související s narušováním životního prostředí. Lyžování je jedním ze sportů, který má v Česku velkou tradici. Je to společně například s cyklistikou důležitý rodinný sport, ke kterému řada českých rodičů své děti vede. Obzvláště v dnešní době, kdy se snažíme, aby děti víc sportovaly a ne jen seděly u počítačů a to i z důvodu narůstající dětské obezity, je důležité, aby tu nabídka oblíbeného zimního sportu byla, pokud možno po celou zimní sezónu.

Ale je tu i druhá strana mince. Samotná výstavba lyžařských areálů je zásahem do rázu krajiny, v případě České republiky často i zásahem do krajiny chráněné.

Mezi negativní vlivy, které sebou výstavba a provoz přináší, patří například odlesňování a narušování půdního povrchu (možnost vzniku erozí), světelné a hlukové znečištění a také ovlivnění vodního režimu v daném území. Poslední zmíněný jev nastává právě v důsledku umělého zasněžování.

Jaké jsou hlavní problémy umělého zasněžování? Řada lidí, mezi nimi i provozovatelé lyžařských areálů, jsou zastánci toho, že umělý sníh je, co se týče složení a vlastností, téměř stejný jako přírodní sníh. Tak tomu však není. Umělý sníh se vyrábí z vody odebrané z vodních toků, která má jiné složení než voda srážková – je například více mineralizována a to znamená větší zasolení půdy a tím pádem nepříznivější prostředí pro rostliny. Vzhledem k tomu, že díky umělému zasněžování zůstává sníh na plochách sjezdovek déle, dochází postupně ke změně vegetace. Tam, kde dřív byly rozmanité druhy

porostu, se daří spíše rostlinám nenáročným, tedy zejména trávám a krajina tak ztrácí svou druhovou rozmanitost.

S tím souvisí i druhý problém – odběr vody z vodních toků. Některá střediska mají již vybudované nádrže na zadržování vody, které jsou zároveň součástí protipovodňových opatření a koncepcí na daném území. Další odběr je ale přímo z vodních toků, což především v případě menších řek může přinášet problémy s nedostatkem vody v těchto tocích. Naopak postupné roztávání technického sněhu může rozšiřovat problém s nárůstem vody v korytech v období tání. Díky technickému sněhu se toto problematické období uměle prodlužuje. Navíc voda z tání není tolik zadržována v krajině, protože technický sníh mění i půdu pod sebou, která pak není schopná zachytit nápor množství vody.

Dalším zásadním problémem umělého zasněžování je přidávání aditiv do technického sněhu. Byť se k přidávání přísad napomáhajících tvorbě umělého sněhu většina provozovatelů zařízení nehlásí, jsou používány všude po světě. Používají se speciální bílkoviny a některé detergenty. Jeden z používaných přípravků je bakterie obsahující toxické látky, která způsobují zmrznutí květů rostlin a poškozují jejich buňky. Během tání se pak tyto přísady dostávají do vodních toků.

Jak předcházet poškozování životního prostředí v důsledku umělého zasněžování? Řešením může být úprava zákona o posuzování vlivů na životní prostředí tak, aby každý záměr lyžařského areálu musel projít posouzením, které zhodnotí veškeré vlivy použitých technologií na životní prostředí. V současné době totiž pod přímé posouzení spadají pouze areály v chráněné krajině. Záměry týkající se lyžařské infrastruktury v nechráněných oblastech prochází pouze tzv. zjišťovacím řízením.

Sport bychom podporovat měli, ale osobně se přikláním k zákazu aditiv u zasněžování a povinné EIA u každé sjezdovky.

Psáno pro blog.idnes.cz